

SREBRNJACI

- 1. Austrijski srebrnjaci od 25, 50 i 100 schillinga**
- 2. Njemački srebrnjaci od 5 i 10 maraka**
- 3. Austrougarski srebrnjak florin Franc Ios**
- 4. Švicarski srebrnjaci od pola, 1, 2 i 5 franaka**
- 5. Srebrnjak 'Washington', četvrtina dolara**
- 6. Srebrnjak 'Kennedy', pola dolara**
- 7. Srebrnjak 'Morgan', jedan dolar**
- 8. Srebrnjak 'Peace', jedan dolar**
- 9. Srebrnjaci 'Josip Broz Tito'**
- 10. Američki srebrni orao (American Silver Eagle)**
- 11. Austrijski srebrnjak Wiener Philharmoniker**
- 12. Kanadski srebrnjak 'Javorov list'**
- 13. Srebrnjak kralj Petar II (1938)**

1. Austrijski srebrnjaci od 25, 50 i 100 schillinga

Deset godina nakon drugoga svjetskog rata, Republika je Austrija ponovno stekla nezavisnost i uspostavila suverenitet nad vlastitim teritorijem. Tim je povodom 1955. godine, započelo izdavanje serije srebrnjaka od 25 schillinga.

Na licu srebrne kovanice te je godine predstavljen motiv ponovno otvorenoga austrijskoga Narodnog teatra (natpis na kovanici: "WIEDEROFFNUNG DER BUNDESTHEATER"), čime se kulturni život te države napokon počeo vraćati u normalu.

Četiri godine kasnije, 1959. prvi put je iskovan srebrnjak srodne serije, s nominalom od 50 schillinga, a koji je bio posvećen 150. godišnjici oslobođenja Tirola. Redovna godišnja izdanja kovanica od 50 schillinga, kojima je naličje bilo oblikovano po uzoru na srebrnjake od 25 schillinga, počela su se kovati 1963. godine.

Svake je godine na licu kovanica bio prikazan drugi motiv iz naučne, kulturne ili sportske istorije Austrije. Kovanica od 25 schillinga iz 1956. godine, sadržala je lik Wolfganga Amadeusa Mozarta, te je izdana povodom 200. godišnjice njegovog rođenja. Godišnjica rođenja kraljice Marije Terezije (natpis na kovanici: "R IMP HU BO REG M THERESIA D G") obilježena je izdavanjem srebrnjaka od 25 schillinga 1967. godine, dok su se srebrnjakom nominale 25 schillinga iz 1971. godine Austrijanci prisjetili dva vijeka tradicije bečke berze vrijednosnica (Wiener Borse).

Sličnu tradiciju Austrijanci su uspostavili i izdavanjem kovanice od 50 schillinga. Motivi prikazani na tim kovanicama bili su, između ostalih i Zimske olimpijske igre u Innsbrucku (IX OLYMPISCHE WINTERSPIELE, 1964), Bečki univerzitet (UNIVERSITÄT WIEN, 1965), kompozitor Franz Schubert (1978) i Austrijska policija (GENDARMERIE IN ÖSTERREICH, 1974).

Seriya srodnih srebrnjaka od 100 schillinga počela se kovati 1974. povodom još jedne zimske olimpijade održane u Innsbrucku. Kasnije su u seriji između ostalih, bili prikazani likovi kompozitora Johanna Straussa, kralja Leopolda I, i cara Ferdinanda.

Kovanice od 25 schillinga imaju promjer 30,5 milimetara, težinu 13 grama, a čistoća srebra je 80 stotinki ili 80 posto. Kovanice od 50 schillinga sadrže 90 posto srebra, promjer im je 34 milimetara, a težina 20 grama. Kovanice od 100 schillinga imaju čistoću srebra od 64 stotinke ili 64 posto, a težina im je 23,93 grama.

www.klikdoo.com

2. Njemački srebrnjaci od 5 i 10 maraka

Turbulentna njemačka istorija prouzrokovala je i brojne mijene u njemačkim opticajnim kovanicama. Ipak, nakon završetka drugoga svjetskog rata, Njemačka je dobila stabilnu i uglednu valutu. Široko rasprostranjena kovanica od 5 njemačkih maraka kovana je od 1951. do 1974. u srebru čistoće 62,5 posto, nakon čega ju je zamijenila kovanica suvremenijeg dizajna ali koja nije sadržavala plemenitu kovinu.

Osim te kovanice, u Njemačkoj je 1952. godine započelo izdavanje komemorativnih srebrnjaka koji su predstavljali službeno sredstvo plaćanja, ali su se samo u posebnim slučajevima mogli vidjeti u optjecaju, budući da su ih numizmatičari uglavnom držali u svojim zbirkaama.

Komemorativni njemački srebrnjaci od 5 i 10 maraka na licu su sadržavali motive iz kulturne ili sportske istorije Njemačke, ali i likove istorijskih ličnosti, kao što su Friedrich von Schiller, Ludwig Wilhelm of Baden, Joseph von Eichendorf, Alexander von Humboldt, Johannes Gutenberg, Ludwig van Beethoven, Albrecht Dürer, Imanuel Kant i mnoge druge.

Zadnja izdanja nominirana u njemačkim markama izdana su 2001. godine. Nakon uvođenja eura, Njemačka je nastavila tradiciju izdavanja komemorativnih srebrnjaka s nominalom od 10 eura.

3. Austrougarski srebrnjak florin Franc Ios

Austrougarska je 1857. počela sa izdavanje srebrnih optjecajnih kovanica s nominalama od četvtine florina, jednoga florina i dva florina. Dizajn svih izdanja bio je sličan i nije se znatnije mijenjao sve do kraja 19. vijeka.

Na prednjoj strani nalazi se lik mladoga cara Franje Josipa s lovorovim vijencem na glavi. Oko glave ispisan je tekst FRANC IOS I D G AVSTRIAE IMPERATOR. Zadnja strana kovanice sadrži kraljevski grb s dvoglavim orlom i krunom. Oko grba ispisan je tekst GAL LOD ILL REX A A HVNG BOH LOMB ET VEN, te godina izdanja zajedno s nominalom.

Kovanica od četvtine florina teži 5,34 grama, te sadrži 52 posto srebra. Kovanica od jednoga florina teška je 12,34 grama, a čistoća srebra od kojega je izrađena jest 90 posto. Kovanica od dva florina također je izrađena od 90 posto srebra, a teži 24,69 grama.

4. Švicarski srebrnjaci od pola, 1, 2 i 5 franaka

Švicarske kovanice od pola, jednog, dva i pet franaka proizvodile su se od srebra sve do 1967. godine. Budući da je sredinom 60-tih godina vrijednost srebra što su ga sadržavale postala veća od nominalne vrijednosti samih kovanica, one su počele nestajati iz optičaja. Mnoge su od njih bile i pretopljene, zbog čega je švicarska vlada donijela zakon kojim se takva praksa proglašava nelegalnom.

Međutim to nije zaustavilo odljev kovanica sa tržišta, pa je 1968. predstavljena serija potpuno istoga dizajna koja, međutim u sebi više nije sadržavala nimalo plemenitih kovina.

Istorija suvremenog švicarskog franka započinje 1850. godine, kada su u optičaj puštene kovanice čiji dizajn Švicarci poznaju još i danas. Kovanice od pola, jednog, dva i pet franaka do 1860. godine bile su kovane od srebra čistoće 90 posto, zatim između 1860. i 1863. čistoće 80 posto. Izdanja kovanica od pola, jednog i dva franka iz 1875. sadržavala su 83,5 posto srebra, dok je kovanica od 5 švicarskih franaka s natpisom CONFOEDERATIO HELVETICA bila čistija, te je imala 90 posto srebra.

1931. godine kovanici od 5 švicarskih franaka smanjena je masa sa 25 na 15 grama, a i količina srebra smanjena je na 83,5 posto. Valja spomenuti i da je zadnje srebrno izdanje najveće kovanice pušteno u optičaj 1969. godine, sa tim da izdanje iz 1968. nije bilo izrađeno od srebra, nego od legure bakra i nikla.

5. Srebrnjak 'Washington', četvrtina dolara

Popularni američki "quarter" (četvrtina dolara) s likom Georgea Washingtona prvi je put izdan u srebru 1932. godine. Iako je izvorno zamišljena kao komemorativno izdanje u čast 200. godišnjice rođenja prvoga američkog predsjednika, njezina je proizvodnja nastavljena u srebru sve do 1964. godine. Kovanice s 1965. kao godinom izdanja i sva kasnija godišta izrađena su od neplemenitih metala.

Kovanicu je oblikovao američki skulptor John Flanagan, zbog čega se njegovi inicijali (JF) mogu pronaći u podnožju Washingtonove biste.

Težina srebrnog "quartera" jest 6,25 grama, izrađen je od 90 posto srebra i 10 posto bakra, odnosno, sadrži 0,18084 unce čistoga srebra. Promjer mu je 24,3 milimetara, a proizvodele su ga kovnice u Philadelphiji, Denveru i San Franciscu.

Povodom dvjestote godišnjice usvajanja američke deklaracije o nezavisnosti, izdane su 1976. godine dvije prigodne serije kovanica "quarter dollar" od kojih je jedna bila izrađena od srebra. Na licu kovanice, ispod biste Georgea Washingtona, nalaze se ispisane dvije godine 1776-1976. Srebrna kovanica neznatno je veće mase, odnosno, 5,75 grama, nasuprot kovanice od neplemenitih metala koja teži 5,67 grama. Srebrna kovanica u sebi sadrži 2,30 grama čistoga srebra ili 40 posto.

6. Srebrnjak 'Kennedy', pola dolara

Optjecajna srebrna kovanica s likom tragično preminulog američkog predsjednika Johna Fitzgeralda Kennedyja od prvoga je dana izdavanja postala omiljena među numizmatičarima, ali i običnim Amerikancima. Odmah prilikom pojavljivanja, 1964. godine izdanje je uglavnom razgrabljeno, te se rijetko moglo vidjeti kao sredstvo kupoprodaje dobara i usluga.

Osim zbog sentimentalnih razloga (JFK bio je jedan od najomiljenijih američkih predsjednika), kovanica je bila razgrabljena i zato jer je izdanje iz 1964. godine bilo posljednje izdanje kovanice od pola dolara koje je u sebi sadržavalo 90 posto srebra. Izdanja puštena u opticaj u iduće četiri godine (od 1965. do 1970.) sadržavala su samo 40 posto srebra, da bi srebro u potpunosti nestalo iz kovanice izdane 1971. godine.

Prednja strana kovanice prikazuje lik 35. američkog predsjednika Johna Fitzgeralda Kennedyja, iznad čije biste je kružno postavljen tekst "LIBERTY", a ispod je ispisan slogan "IN GOD WE TRUST" i godina izdanja.

Na zadnjoj strani iskovan je stiliziran grb s američkim orlom, iznad kojega je tekst "UNITED STATES OF AMERICA". U podnožju se nalazi ispisan nominala "HALF DOLLAR" ("pola dolara"). Težina kovanice je 12,5 grama (1964), odnosno, 11,5 grama (1969-1970).

Povodom dvjestote godišnjice američke revolucije (1776-1976), izdano je još jedno izdanje srebrnjaka 'Kennedy' koje sadrži 40 posto srebra. Međutim pri tome valja naglasiti da je istovremeno izdano i izdanje od neplemenitih kovina, koje se neznatno razlikuje od srebrnog izdanja.

7. Srebrnjak 'Morgan', jedan dolar

Srebrna kovanica od jednoga dolara, nazvana po skulptoru Georgeu T. Morganu koji ju je oblikovao, proizvodila se u razdoblju između 1878. i 1921. godine.

Kroz mnoga razdoblja njegova postojanja, srebrni Morganov dolar nije bio previše omiljen, a ni popularan. Bio je prevelik i pretežak za svakodnevnu upotrebu. Početkom 70-tih godina, sentiment prema ovoj kovanici potpuno se promijenio, te je ona danas među numizmatičarima jedna od najtraženijih srebrnih izdanja proizvedenih u Sjedinjenim Državama.

Srebrni Morganov dolar ima promjer 38,1 milimetar, debljinu 2,9 milimetara, a težak je 26,73 grama. Izrađen je od 90 posto srebra i 10 posto bakra.

S prednje strane nalazi se lik djevojke koja predstavlja slobodu (Lady Liberty). Oko glave ispisan je tekst E PLURIBUS UNUM, a pri dnu je utisnuta godina izdanja.

Zadnja strana sadrži orla koji u kandžama drži sulice. Kružno oko orla utisnut je tekst "UNITED STATES OF AMERICA, ONE DOLLAR", te "In God We Trust".

8. Srebrnjak 'Peace', jedan dolar

Američki srebrni kovani novac poznat po imenu "Peace" srebrnjak je nominale jednoga dolara koji je kovan u razdoblju od 1921. do 1935. godine, s prekidom od 1929. do 1933. godine. Kovanicu je oblikovao američki medaljar talijanskoga porijekla Antonio de Francisci. Zakonodavno tijelo Sjedinjenih Država proglasilo je 1918. zakonski propis prema kojem je kovnica US Mint dužna proizvesti nekoliko miliona srebrnih dolara. US Mint najprije je započeo s proizvodnjom starije verzije srebrnoga dolara kolokvijalno nazvanog "Morgan", na poticaj numizmatičkih stručnjaka, uskoro je počelo izdavanje srebrnjaka koji je trebao simbolizirati kraj prvoga svjetskog rata i postizanje mira. Srebrnjak je zbog toga i dobio ime "Peace" (engleski: mir).

Na prednjoj strani srebrnjaka prikazan je lik djevojke s tijarom iz koje isijavaju zrake, a koja simbolizuje mir. Iznad njezine glave ispisan je tekst "LIBERTY" (sloboda), a lijevo i desno od njezina vrata "IN GOD WE TRUST". Pri dnu je ispisan godina izdanja.

Sazadnje strane kovanice utisnut je lik američkoga orla sa skupljenim krilima koji u kandžama drži maslinovu granu. U pozadini su prikazane sunčeve zrake. Ispod orla ispisan je riječ "PEACE" (mir), lijevo i desno utisnuta je nominala "ONE DOLLAR", a polukružno iznad u dva retka nalazi se tekst UNITED STATES OF AMERICA i E PLURIBUS UNUM.

Promjer srebrnjaka iznosi 38,1 mm, dok mu je težina 26,73 grama. Izrađen je od 90 posto srebra i 10 posto bakra, te sadrži 0,773 unci srebra. Kovanica ima narezani rub. Kovanica "Peace" posljednja je kovanica od jednoga dolara izrađivana od srebra.

9. Srebrnjaci 'Josip Broz Tito'

Lik jugoslavenskog maršala pojavljuje se na većem broju numizmatičkih izdanja Narodne banke Jugoslavije. Riječ je uglavnom o prigodnim izdanjima koja su kovana u nakladama između 50 i 100 hiljada primjeraka.

Izdanje iz 1968. godine iskovano je u povodu 25. obljetnice održavanja Antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije. Kovanica ima promjer 34 milimetara, teži 20 grama, a čistoća srebra od kojega je izrađena iznosi 92,5 posto. Nominala ove srebrne kovanice je 50 dinara, a na licu ima latiničnim i ćirilničnim pismom ispisano ime Josipa Broza Tita, zajedno s datumima 29. XI. 1943 i 29. XI. 1968. Ukupno je u opticaj pušteno stotine hiljada primjeraka.

Najpopularnije i najrasprostranjenije srebrno izdanje s Titovim likom u opticaj je pušteno 1977. godine povodom maršalova 85. rođendana. Kovanica je proizvedena u 500 hiljada primjeraka. Na licu je prikazan Titov lik u reljefnoj izvedbi portreta Božidara Jakca. Naličje nosi grb Jugoslavije, tekst "Proleterii svih zemalja ujedinite se", godinu izdanja i nominalu 200 dinara. Kovanica je teška 15 grama i sadrži 75 posto srebra.

Godinu dana kasnije povodom Mediteranskih igara u Splitu, izdane su srebrne kovanice od 100, 200, 250, 350 i 400 dinara. Na naličju kovanice nominalne 100 dinara nalazi se maskota igara, sredozemna medvjedica. Na nominali od 200 dinara prikazana je antička amfora, a na kovanici nominalne 250 dinara bazilika Sv. Donata u Zadru. Oko Titova lika na prednoj strani kovanice ispisan je tekst "Josip Broz Tito, pokrovitelj VIII. mediteranskih igara, Split 1979".

U povodu smrti Josipa Broza Tita, 1980. godine, Narodna banka Jugoslavije izdala je srebrnjak nominalne 1000 dinara. Na naličju se nalazi mapa SFR Jugoslavije u čijem je središtu grb.

10. Američki srebrni orao (American Silver Eagle)

Američki srebrni orao predstavlja službeni investicijski srebrnjak (bulion) Sjedinjenih Američkih Država. Prvo izdanje ove kovanice pušteno je u opticaj krajem 1986. godine.

Težak je jednu uncu (31,1 grama) i ima nominalu od jednog američkog dolara. Proizvodi se samo u jednoj nominali. Čistoća srebra od kojeg je izrađen jest 99,9 posto.

Promjer ovoga srebrnjaka jest 40,6 milimetara, a debljina 2,98 milimetara.

Na prednjoj strani ove kovanice nalazi se stilizirani lik djevojke koji predstavlja Slobodu, dok je u pozadini izlazeće sunce. Kružno oko djevojke ispisan je tekst "LIBERTY", a pokraj nje "IN GOD WE TRUST". Pri dnu se utisnuta godina izdanja.

Zadnja strana sadrži američkoga orla s grbom i 13 zvjezdica. Kružno iznad orla ispisan je tekst "UNITED STATES OF AMERICA", a ispod se nalazi tekst "1 OZ FINE SILVER - ONE DOLLAR".

11. Austrijski srebrnjak Wiener Philharmoniker

Sve snažnija potražnja za investicijskim srebrom nagnala je svjetski poznatu austrijsku kovnicu Münze Österreich da 2008. godine započne s izdavanjem srebrne kovanice Wiener Philharmonikera, kovanice koja je globalnu slavu stekla kao zlatnik.

Motivi prikazani na prednjoj i zadnjoj strani srebrne kovanice ističu ugled Bečkoga simfonijskoga orkestra. Orgulje u koncertnoj dvorani "Musikverein" u kojoj orkestar održava probe, ali i nastupa, nalaze se na obversu, dok je na reversu prikazan koloplet simfonijskih instrumenata.

Jedina razlika između zlatnika i srebrnjaka, osim u debljini i nominali (1,5 euro na srebrnoj kovanici od jedne unce, odnosno 100 eura na zlatnoj kovanici), riječ je "SILBER" ugravirana sitnim slovima na obversu.

Svojom ljepotom, srebrni je Wiener Philharmoniker osvojio naklonost mnogih ljubitelja investicijske numizmatike. Trenutno se proizvodi samo u težini od jedne unce (31,1 grama), a isporučuje se pojedinačno ili u tubama od po 20 komada.

12. Kanadski srebrnjak 'Javorov list'

Serijski srebrnjaci koje izdaje Kanadska kraljevska kovnica (Royal Canadian Mint, Monnaie royale canadienne) proizvodi se od srebra čistoće 99,99 posto, što je najveća postignuta čistoća u izradi srebrnih kovanica.

Nominalna je vrijednost srebrnjaka 5 australskih dolara. Promjer mu je 38 milimetara, a sadrži jednu uncu (31,1 grama) srebra.

Kanadski srebrnjak u pravilu uvijek na naličju ima javorov list, simbol Kanade. Postoje određene razlike u izgledu lica i naličja kovanice, zavisno o godini izdanja, uključujući i izdanja u boji, te izdanja s hologramom.

Jedinstveni element na svim srebrnjacima jest fraza "FINE SILVER 1 OZ ARGENT PUR" koja je ispisana polukružno u donjem dijelu naličja kovanice. Budući da je Kanada dvojezična zemlja, na kanadskim se srebrnjacima pojavljuje tekst na engleskom i na francuskom.

Na prednjoj strani kovanice prikazan je lik engleske kraljice Elizabete II, ispod čijeg lika stoji nominala (5 dollars) te godina izdanja.

13. Srebrnjak kralj Petar II (1938)

Pušten u opticaj neposredno pred Drugi svjetski rat, srebrni novac s likom tinejdžera, jugoslavenskog kralja Petra II bio je službeno sredstvo plaćanja.

14. Nominala 20 dinara

Srebrni novac nominala 20 dinara na obversu ima otisnut lik dječaka, kralja Petra II u profilu okrenutog nalijevo. U krugu oko njegove glave nalazi se tekst 'Petar II Kralj Jugoslavije'. Na reversu je otisnut dvoglavi orao s grbom Kraljevine Jugoslavije, te ispisanom godinom izdanja (1938) i nominalom (20 dinara). Tekst je ispisan latiničnim pismom. Ovaj je srebrnjak iskovan u 15 miliona primjeraka.

Težina srebrnjaka je 9 grama, promjera je 27 milimetara, a izrađen je od 75 posto srebra. U sebi sadrži 0,217 unci čistoga srebra (6,75 grama).

15. Nominala 50 dinara

I na srebrnjaku nominala 50 dinara otisnuti su isti motivi kao i na srebrnjaku od 20 dinara. Razlika je u par detalja - lik dječaka, kralja Petra okrenut je u profilu nadesno, a tekst je ispisan ćirilično. Ovaj je srebrnjak iskovan u 10 miliona primjeraka.

Težina srebrnjaka je 15 grama, promjer 31 milimetar. I ovaj je srebrnjak od 75 posto srebra, te u sebi sadrži 0,3617 unci čistoga srebra (11,25 grama).